

สรุปทเรียนการเข้าร่วมฝึกอบรม โครงการปลูกจิตสำนึกจริยธรรมและคุณธรรม
ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ ห้องพลอยบอลรูม โรงแรมพลอยพลาซ่า

โดย (นายอริวัฒน์ สิทธิภิญญาพัฒน์)
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความมั่นคง ตลอดจนภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวส่งผล ต่อเนื่องทำให้ประชาสังคมมีความคาดหวังต่อกระบวนการต่าง ๆ ของภาครัฐ ที่จะแก้ไขปัญหาและดำเนินการ ใด ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ซึ่งแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดำเนินการภายใต้ โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และเป็นไปตามแนวทางการ จัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประเด็นการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้แนวทางหลัก ๓ แนวทาง ประกอบด้วย ๑) สร้างจิตสำนึก และปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ๒) สร้างกลไกป้องกันการทุจริต และ ๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการปราบปรามการทุจริต ด้วยจังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดทำโครงการปลูกจิตสำนึกจริยธรรมและคุณธรรม ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาครัฐ

๒.๒ เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมและคุณธรรม

๒.๓ เพื่อสร้างระบบเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานที่มีจุดมุ่งหมายการปฏิบัติราชการด้วยความสุจริต และโปร่งใสให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. สรุปทเรียนที่ได้จากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

๓.๑ ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันการทุจริต องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI)

๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจทางการเมือง และปฏิบัติงานอย่างไม่มีข้อจำกัด

๒) ปิดช่องว่างระหว่างกฎหมายการต่อต้านคอร์รัปชันในการปฏิบัติงานและการบังคับใช้

๓) สนับสนุนองค์กรภาคประชาคม ด้วยการย้ายความสัมพันธ์ทางการเมืองและสาธารณะใน การตรวจสอบการใช้จ่ายของรัฐ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น

๔) สนับสนุนนิสรภาพของสื่อ และดูแลความปลอดภัยของสื่อ โดยไม่มีการข่มขู่คุกคามสื่อ

๓.๒ สาเหตุของการทุจริต

ปัจจัยที่เกิดจากภายใน

- ๑) เพื่อแสวงหาโอกาสให้ตนเอง
- ๒) เห็นแก่สิ่งจูงใจต่าง ๆ
- ๓) เกรงกลัวต่อการข่มขู่คุกคามในด้านต่าง ๆ
- ๔) ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต

ปัจจัยที่เกิดจากภายนอก

- ๑) มูลเหตุจากด้านเศรษฐกิจและการครองชีพ
- ๒) มูลเหตุจากด้านการเมือง
- ๓) มูลเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคม
- ๔) มูลเหตุจากการบริหารของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ
- ๕) มูลเหตุจากกฎหมายหรือระเบียบที่มีช่องว่างหรือข้อบกพร่อง
- ๖) มูลเหตุจากการมีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำผิด

๓.๓ สาเหตุของการคอร์รัปชัน ที่พบบ่อยที่สุดในหน่วยงาน สถาบัน และองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน

๑) คนในสังคม (ส่วนใหญ่) ยกย่องความร่ำรวย จึงเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อความร่ำรวย

- ๒) ค่านิยมแบบพวกพ้องและเครือญาติ ความสัมพันธ์เชิงผลประโยชน์
- ๓) ระบบอุปถัมภ์ คือ อุปถัมภ์เพื่อไว้ช่วยเหลือนั่นในเรื่องต่าง ๆ
- ๔) ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ
- ๕) การแข่งขันเพื่อช่วงชิงตำแหน่งและผลประโยชน์ในหน่วยงาน องค์กร และการเมืองภาครัฐ
- ๖) ระบบการเมืองและระบบราชการมีเกราะกำบังที่แน่นหนา
- ๗) ประชาชนขาดความเข้มแข็งและขาดผู้นำในการต่อต้าน
- ๘) การขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

๓.๔ ผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๑) ทำให้ทรัพยากรที่มีประโยชน์กับส่วนรวมถูกนำไปใช้ประโยชน์เพียงคนบางกลุ่ม โดยการกระทำที่ผิดกฎหมายและขาดจริยธรรม

๒) ทำให้เกิดการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรของประเทศ ที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด

๓) ทำให้เกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมือง ไม่มีการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความอ่อนแอ ความด้อยพัฒนาขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

๔) ทำให้เยาวชนและประชาชนมีค่านิยมที่ผิด โดยการยกย่องความร่ำรวย ความสำเร็จ โดยถือว่าการโกง เพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์

๓.๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนา

เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๗๖ วรรค ๒ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไป ตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการ โดยมีขอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณา ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๗๖ วรรค ๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลัก ในการกำหนดประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

๓.๖ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๗๓ ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างมีคุณธรรมและเที่ยงธรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดี

มาตรา ๗๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษารายาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (๒) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- (๓) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- (๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- (๕) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๓.๗ แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ

๑) สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนในการควบคุมตรวจสอบ จริยธรรมของข้าราชการเพิ่มขึ้น

๒) สนับสนุนให้มีการดำเนินคดี และลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

๓.๘ รูปแบบการคอร์รัปชันในหน้าที่

๑) การจัดซื้อจัดจ้าง ตั้งแต่การเรียกค่านายหน้า หรือการตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ในการอนุมัติ คำร้องเพื่อดำเนินกิจการต่างๆ

๒) การยกยอกทรัพย์สินของทางราชการ

๓) การเรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์ในการเลื่อนตำแหน่ง หรือการโยกย้าย

๓.๙ การทุจริตเชิงนโยบาย หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์หรืออื้อประโยชน์ หรือการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากการใช้อำนาจทางบริหารของรัฐบาล ในการเสนอ โครงการหรือการดำเนินโครงการหรือกิจการใดๆ อันเป็นผลให้ตนเองและคนอื่นได้ประโยชน์จากการ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจการนั้นๆ หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

๓.๑๐ ตัวอย่างของ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest)

- ๑) การธุรกิจหรือคู่สัญญากับตนเอง
- ๒) การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่น
- ๓) การใช้สินทรัพย์ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ๔) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งหรือบ้านเกิดตนเอง

**๓.๑๑ ความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑**

๑) การทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละ
เว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือ
หน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๒) การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

๓) การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบ

๔) การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ

๕) การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๖) ความผิดของบุคคลทั่วไป (มาตรา ๔ - ๙)

.....